

Kohtuasi C-81/10 P

France Télécom SA

versus

Euroopa Komisjon

Apellatsioonkaebus – Riigiabi – France Télécomi ettevõtlusmaksuga
maksustamise kord – Mõiste „abi” – Õiguspärane ootus – Aegumistähtaeg –
Põhjendamiskohustus – Õiguskindluse põhimõte

Kohtujurist N. Jääskineni ettepanek, esitatud 8. septembril 2011 I - 12903

Euroopa Kohtu otsus (kolmas koda), 8. detsember 2011 I - 12941

Kohtuotsuse kokkuvõte

1. *Riigiabi – Mõiste – Ettevõtja suhtes kehtiv maksustamise erikord, mis tagab talle teatud soodustuse*
(EÜ artikli 87 lõige 1)
2. *Riigiabi – Mõiste – Ettevõtja suhtes kehtiv maksustamise erikord – Teatud perioodil vähemmakstud summa kompenseerimine teisel perioodil kindlasummalise maksu tõttu tasutud ülemäärase maksusummaga*
(EÜ artikli 87 lõige 1)

3. *Riigiabi – Ebaseadusliku abi tagasinõudmine – Abi andmine EÜ artiklis 88 sätestatud menetlusnõudeid rikkudes – Abisaajatel tekkida võib õiguspärane ootus – Kaitse – Tingimused ja piirid*
(EÜ artikli 88 lõige 3)
4. *Riigiabi – Ebaseadusliku abi tagasinõudmine – Määruse nr 659/1999 artiklis 15 ette nähtud kümneaastane aegumistähtaeg – Aegumistähtaja algus – Abisaajale abi andmise kuupäev*
(EÜ artikli 88 lõige 2; nõukogu määrus nr 659/1999, artikkel 15)
5. *Riigiabi – Komisjoni otsus, millega abi tunnistatakse ühisturuga kokkusobimatuks ning kohustatakse see tagasi nõudma – Komisjoni võimalus jätta tagastatava summa täpse suuruse väljaarvutamine siseriiklikele ametivõimudele – Õiguskindluse põhimõtte rikkumine – Puudumine*

1. Maksustamise erikord võib anda ettevõtjale soodustuse EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses, isegi kui selle korra alusel antud abi konkreetne summa tuleb välja arvutada teatavate selle korraga mitte-seotud tegurite abil.

igal aastal kinnitatud maksumäärade tase, ei takista need asjaolud maksustamise erikorra kvalifitseerimist riigiabiks EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses juba selle vastuvõtmise hetkel. Nimelt tuleb eristada esiteks abikava vastuvõtmist ja teiseks selle korra alusel ettevõtjale igal aastal antud abi, mille täpne suurus sõltus teatud välistest teguritest.

Kui abi andmise tuvastatavus sõltub teatud arvust maksustamise erikorrast väljapoole jäävatest asjaoludest, nagu ettevõtlusmaksu aastane maksustamispe-riood ja nende omavalitsusüksuste poolt

Niisugusel juhul võib soodustuse ole-masolu tuleneda esiteks muutumatust osast, mis on seotud üldise maksuõiguse

korrast erineva maksustamiskorruga, mida kohaldatakse ettevõtja suhtes, ja teiseks osast, mis muutub olenevalt fakti- listest asjaoludest, st ruumide või maade asumisest erinevates omavalitsusüksus- tes ning nendes üksustes kohaldatavast maksumäärast.

olemuslikult seotud maksustamise eri- korra kehtestamisega.

(vt punktid 43 ja 44, 48)

(vt punktid 21–23, 27)

2. Mis puudutab EÜ artikli 87 lõikes 1 sä- testatud mõistet „abi”, siis ei välista meet- me kvalifitseerimist abiks see, et abi- saaja suhtes on ette nähtud eraldiseisev ja spetsiifiline maksukohustus, mis ei ole asjassepuutuva abiga seotud.

3. Arvestades komisjoni poolt riigiabi suh- tes läbiviidava kontrolli kohustuslik- ku laadi, võivad abi saanud ettevõtjad abi seaduslikkuse suhtes õiguspärasele ootusele tugineda põhimõtteliselt vaid siis, kui abi andmisel on järgitud EÜ ar- tiklis 88 ette nähtud menetlust, ja hoolas ettevõtja peab suutma üldjuhul kindlaks teha, kas seda menetlust järgiti. Eriti ju- hul, kui abi antakse komisjonile eelnevalt teatamata, mistõttu see on EÜ artikli 88 lõike 3 kohaselt ebaseaduslik, ei saa abi- saajal sel momendil olla õiguspärast ootust, et abi andmine on nõuetekohane.

Selle kindlakstegemine, kas teatud pe- rioodil kindlasummalise maksuna ette- võtja poolt kindlasummalise maksu tõttu ülemäära tasutud summa kompenseerib vahe, mille võrra ettevõtja teisel perioodil makse vähem maksis, sõltub kohaldatud kindlasummalise maksu objektiivse- te tunnuste analüüsist ning sellest, kas seda maksu saab käsitada kulutusena, mis on ettevõtja suhtes kehtinud mak- sustamise erikorrast tuleneva väideta- va soodustusega olemuslikult seotud. Ainult asjaolu, et nii kindlasummaline maks kui maksustamise erikord kehtes- tati mõlemad sama seadusega, ei või- malda tuvastada, et ettevõtja maksusta- mine selle kindlasummalise maksuga oli

Lisaks, kui abist komisjonile ei teatatud, ei ole mingit tähendust komisjoni tege- vusetusel seoses selle meetmega.

(vt punktid 59 ja 60)

4. Vastavalt määruse nr 659/1999, millega sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ artikli 88 kohaldamiseks, artikli 15 lõikele 1 on komisjonil õigus abi tagasi nõuda kümne aasta jooksul. Sama artikli lõikes 2 on sätestatud, et tähtaja kulg algab päevast, mil abisaajale antakse ebaseaduslikku abi. Seega on nimetatud artiklis 15 viidatud aegumistähtaja kindlaksmääramisel otsustava tähtsusega aeg, mil abi reaalselt anti.

Nimetatud artikli 15 lõikest 2 tuleneb, et aegumistähtaja kulgema hakkamise kuupäeva kindlaksmääramiseks lähtutakse selles sättes abisaajale abi andmisest, mitte abikava vastuvõtmise kuupäevast.

Abi andmise kuupäeva kindlaksmääramine võib varieeruda sõltuvalt abi laadist. Näiteks võib juhul, kui mitmeaastase korra alusel tehakse mitu makset või antakse perioodilisi soodustusi, abi andmise õiguslikuks aluseks oleva akti vastuvõtmise kuupäeva ja selle kuupäeva vahel, mil ettevõtjatele tegelikult soodustus tehti, olla oluline ajaline vahe. Sellisel

juhul tuleb aegumistähtaja väljaarvutamisel pidada abi abisaajale antuks alles kuupäeval, mil see talle tegelikult anti.

(vt punktid 80–82)

5. Õiguskindluse põhimõtte, mis on üks liidu õiguse üldpõhimõtetest, nõuab, et õigusnormid oleksid selged, täpsed ja ettenähtavate tagajärgedega, et huvitatud isikud saaksid liidu õiguskorraga reguleeritavates olukordades ja õigussuhetes nendest juhinduda.

Riigiabi valdkonnas ei nõua liidu õiguse ükski säte, et komisjon, kes kohustab ühisturuga kokkusobimatuks tunnistatud abi tagasi nõudma, määraks kindlaks tagastatava abi täpse summa. Piisab sellest, kui komisjoni otsus sisaldab andmeid, mis võimaldavad otsuse adressaadil iseseisvalt ja ülemääraste raskusteta selle summa kindlaks teha.

(vt punktid 100, 102)